вим'я (ванно- та чашоподібною) дасть змогу досягти поліпшення молочної продуктивності й швидкості молоковіддачі одночасно.

Висновки. Завезена чорно-ряба худоба в нових умовах відзначається високою молочністю і підвищеним вмістом жиру (1—5265—4,06; 1—4630—3,93). Молочна продуктивність голштинізованих тварин порівняно з чорно-рябими ровесницями була більша на 629—1583 кг молока при зниженні вмісту жиру і білка в молоці відповідно на 0,08—0,17 і 0,08—0,14 %. Також голштинські помісі мали кращу швидкість молоковіддачі, ніж чорно-рябі тварини, на 0,07—0,28 кг/хв.

Одержано редколегією 17.02.92.

Приведены результаты анализа молочной продуктивности, экстерьера, свойств молокоотдачи коров немецкой и польской селекции.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1993. Вип. 25.

УДК 636.2.082.26

С. М. ОЛЕКСАНДРОВ, кандидат біологічних наук

Ф. Г. ТОПАЛОВ, кандидат сільськогосподарських наук

Донецьке НВО «Еліта»

ПОЛІПШЕННЯ СТАД ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ В ГОСПОДАРСТВАХ ДОНЕЦЬКОГО НВО «ЕЛІТА»

Схрещування маточного поголів'я червоної степової худоби з плідниками англерської та голштинської порід у господарствах Донецького НВО «Еліта» сприяє одержанню високопродуктивних, придатних до промислової технології типів тварин.

Племінна робота в елітно-насінницьких радгоспах Донецького НВО «Еліта» (дослідному та ім. 18 партз'їзду) спрямована на створення типу червоної степової худоби дворазовим «прилиттям» крові тварин англерської, червоної датської та голштинської порід.

У дослідному господарстві (в умовах годівлі 46—51 ц кормових одиниць на корову в рік, частка концентрованих кормів — 30,1—33,6 %) одержано 787 помісей з англерами (ЧС×А), 169 — з червоною датською (ЧС×ЧД) та 44 — з голштинами (ЧС×Г). Відмічається перевага голштинізованих та англеризованих корів над чистопородними за надоєм та кількістю молочного жиру (табл. 1). Схрещування з червоною датською породою не поліпшило продуктивних якостей тварин.

1. Молочна продуктивність помісних корів (± до чистопородних)

Генотип	Кількість корів, голів	Надій, кг	Вміст жиру, %	Кількість молочного жиру, кг
ЧС, ч/п	300	3825	3,86	147,6
ЧС×А	368	+267	+0,02	+11,8
ЧС×Г	44	+681	+0,02	+27,2
ЧС×ЧД	164	—117	—0,02	—5,2

Встановлено, що схрещування дає результат тільки тоді, коли до парування з англерськими плідниками підбирають чистопородних корів з надоєм не менше 3000 кг (незалежно від жирності); напівкровні — з надоєм не менше 3000 кг та жирністю не нижче 3,5 %.

Вміст білка в молоці корів різних генотипів був практично однаковим — коливання середніх показників від 3,47 до 3,56 %.

© Олександров С. М., Топалов Ф. Г., 1993.

За придатністю до машинного доїння первістки від поліпшуючих порід у 54,3—70,4 % випадків відповідали вимогам, тоді як червоні степові — в 50 %.

Тривалість сухостійного та сервіс-періоду в помісних та чистопородних корів була майже однаковою (відповідно 70,8—77,5 та 79,6—87,9 дня), за винятком тривалого сервіс-періоду в голштинізованих тварин — 116,7 дня. Також майже не відрізняються групи корів щодо захворюваності субклінічними маститами: дещо кращі показники у помісей з англерами — 4,5—7,4 % хворих, гірші у чистопородних — 7,1—10,5 %. Помічено у 2—4 рази більшу кількість серопозитивних (на РІД) ровесниць червоної степової породи та її помісей з червоною датською порівняно з англеризованими тваринами (табл. 2).

Крім того, у помісей з англерами менше, ніж у ровесниць, абортів та мертвонароджених телят (табл. 3).

2. Сприйнятливість корів до лейкозу

Генотип	Всього корів, голів	З них серопозитивних	
		голів	%
ЧС×А	117	8	6,8
ЧС, ч/п	114	17	14,9
ЧС×ЧД	67	18	26,9

3. Кількість деяких ускладнень при отеленнях корів

Генотип	Всього отелень	У тому числі			
		мертвонароджених телят		абортів	
		голів	%	голів	%
ЧС×А	296	26	8,8	15	5,1
ЧС, ч/п	178	23	12,9	9	5,1
ЧС×ЧД	111	13	11,7	10	9,0

У стаді одержано 547 корів «бажаного» генотипу (75 % крові англерів) та 211 «бажаної» продуктивності (понад 5000 кг молока). Від подальшого розведення помісей «в собі» вже одержано 186 таких телиць.

Англеризовані тварини добре пристосовані до складних кліматичних умов Донбасу і будуть надійною основою для подальшого поліпшення худоби голштинізацією.

Великий масив голштинізованої червоної степової худоби (859 корів) створено в радгоспі ім. 18 партз'їзду в умовах годівлі 42,9—49,8 ц кормових одиниць на корову в рік, частка концкормів — 20—26,8 %. За 10 років схрещування одержані добрі результати: помісі першого (P_1) та другого (P_2) поколінь значно переважають чистопородних ровесниць за надоєм та кількістю молочного жиру (табл. 4).

4. Молочна продуктивність корів

Лактація	Надій, кг			Вміст жиру, %			Кількість молочного жиру, кг		
	ч/п	P_1(±)	P_2(±)	ч/п	P_1(±)	P_2(±)	ч/п	P_1(±)	P_2(±)
1	2863	+56	+35	3,66	—0,05	—0,04	104,8	+0,6	+0,1
2	3078	+672	+637	3,66	—0,08	—0,08	112,7	+21,6	+20,3
3	3242	+723	+703	3,68	—0,08	—0,10	119,3	+23,4	+21,9
4	3474	+716	+669	3,68	—0,10	—0,10	127,8	+22,2	+20,5
5	3549	+693	+629	3,72	—0,10	—0,07	132,0	+21,6	+20,5
6	3563	+737	—	3,70	—0,11	—	131,8	+22,6	—
7	3555	+794	—	3,70	—0,14	—	131,5	+23,3	—
8	3576	+647	—	3,72	—0,14	—	133,0	+17,8	—

Голштинізовані тварини мають пропорційну будову тіла, більші проміри висоти та довжини, об'ємисте вим'я з правильно розташованими дійками, вищу швидкість молоковіддачі, менше (на 3,9—12,3 %) хворіють на субклінічні мастити.

У помісей з голштинами дещо гірша відтворна здатність, триваліші сухостійний та сервіс-період, нижча запліднюваність та більше патологічних отелень.

Голштинізація червоної степової породи сприяла тому, що в господарстві значно підвищився рівень молочного скотарства (економічний ефект 70,2—133 крб. на корову в рік), хоча проблеми в останні два роки з кормовиробництвом та утриманням тварин в умовах несприятливої погоди призводять до зниження поліпшувального ефекту голштинської породи (в 1991 р. перевага помісей за надоєм становила в середньому 221 кг молока за лактацію при практично однаковій жирності).

Одержано редколегією 10.01.91.

Скрещивание маточного поголовья красного степного скота с производителями англерской и голштинской пород в хозяйствах Донецкого НПО «Элита» способствует получению более высокопродуктивных, пригодных к промышленной технологии типов животных.